

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy órára . . . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Alap szemlélet részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bármintre küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hasábos peti sorért 5 kr. Nagyból terjedelmű a többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Helyes díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónag sora 30 kr.

Nyitási közlemények minden peti sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

Gyakorlati pályák.

Az iskolai szünet elején az újságok legnagyobb részében megjelentek az obligát cikkek »a pályaválasztásról«, melyek ritka egyetértséssel azt tanácsolják a tanuló ifjuságnak, hogy nemcsak tudományos, de más »gyakorlati« pályákat is keressen fel.

Bölcs tanács, ha azok a »gyakorlati« pályák is, melyekre ifjaink ösztönzöttek, nem lennének túltömvé. De hát ez éppen a baj, hogy azok a gyakorlati pályák, melyek egy tanult embernek tisztességes megélhetést biztosíthatnának, máris nagyobb keresletnek, mint kínálatnak örvendenek.

Pár év előtt az volt a divat, hogy a lapjaink a kereskedelmi és ipari pályákra nógatták az iskolai ifjuságot. De hát az ifjuság s — mi fő — a szülők sehogysém akarták elfogadni e tanácsot; mi megmondtuk akkor, hogy miért nincs foganata e jóakaró tanácsnak s kifejtettük, hogy kereskedelmünk pang, kézi iparunk pedig a gyáriparral nem versenyezhet s azért évről-évre mindinkább hanyatlak.

Természetesnek találtuk, hogy ily pangásban s hanyatlásban lévő életpályák felé nem fordulhat tömegesen a műveltebb ifjuság, míg a pangás és hanyatlás okai fennállanak.

Most, úgy látszik, általános az a vélemény, hogy a kereskedői pályán nálunk elég intelligens ember van s e tekintetben nem érzi senki a hiányt; az ipari pályán is, a hol intelligens elemekre van szükség, nem panaszkodnak hiányról. Az pedig csak még sem lehetséges, hogy intelligens ifjak oly ipari pályákra is tömegesen jelentkezzenek, melyeken nem annyira észre és műveltségre s tudományos ismeretekre, mint erős testalkatra s vas-egészségre van szükség.

Más lett a jelszó. Ipar és kereskedelem helyett legújabbban a gyakorlati pályákat ajánlják.

Hát tulajdonképpen miféle csodabogár is ez a gyakorlati pálya? Sokat gondolkoztunk erről, de sehogysém bírtuk kifundálni, hogy azokat a keveseket kivéve, kik a szorosán vett absztrakt tudományi téren működnek, melyik pálya hát nem gyakorlati?

A jogász azért tanul, hogy tanulmányának befejezése után ügyvéd, bíró, hivatalnok stb. legyen belőle; vajjon ki akarta tagadni, hogy az ügyvédség, bírói fizetség, hivataloskodás csak tudományos teoriákból és nem egyuttal gyakorlatból is áll. Az orvosi tudomány el-sajátítása meg éppen arra való, hogy a gyakorlatban az emberiségre áldást hozólag érvényesüljön. A pap azért tanul, hogy tanulmányait a lelkipásztorkodás terén praktikus módon érvényesítse. És így tovább a végtelenig; minden pálya, az exkluzív tudósokat kivéve, praktikus életpálya is. Teóriákból nem lehet megélni, de a teóriák praktikus alkalmazása — ez a valódi életpálya s ez táplálja az embereket — kenyeret ad az éhezőknek.

Hanem a mai világban a praktikus életpályák neve alatt rendszerint a vasúti, postaügyi és katonai pályákat szokták érteni.

No hát a mi az utolsó helyen említettet illeti, attól ne kívánjuk, hogy gyakorlativá váljék, mert hiszen azzá csak a háboru teszi. S a ki a katonai pályát választja, az — ha van egy kis ámbíciója — legyen arra elkészülve, hogy e pályán többet és szorgalmasabban kell tanulnia, mint bárhol másutt.

A vasúti és postaügyi csakugyan inkább gyakorlati, mint elméleti jelleggel bír; de hát ott nincs valami nagy széprevehető hiány az individuumokban, sőt a postaügyi terén éppen az ellenkezőjét észleljük s látjuk, hogy 220—250 firttal javadalmazott postamesteri állásokra is tömegesen pályáznak. A vasúti tanfolyamok rendszeresítése következtében pedig ez a pálya is nem sok idő múlva tul lesz tömvé, csak úgy, mint a többi pályák.

Nem használ itt semmit a sok jó tanács, melylyel tanuló ifjuságunkat az unalomig kapacitálni óhajljuk, hogy mily pályát válasszon. Erre nem lehet kapacitálni senkit, mert mindenki a saját izléséhez mérten választja életpályáját, fájdalom, nem egyszer minden hivatás nélkül a választott pályára.

S ezen segíteni nem lehet, mert azok a szép fejtegetések a gyakorlati pályákról is csak merő theoria. Minden pályán foglalhat tért, a ki tért foglalni tud és

akar; minden pályán elbukik, ki küzdeni nem tud, vagy tudna ugyan, de a küzdelemhez gyáva.

Jól értsük meg a dolgot. Minden pályán küzdeni kell a létért s hova-tovább e küzdelem igaz háboruvá fog válni; a gyengébb elesik, az erősebb és ügyesebbé a pálmabér. Baj csak akkor van, ha a becsületes kezdőknek csel ellen kell harcolni a létért. Arra kellene törekednünk, hogy a csel ne tiporhassa el soha a becsületes viadort. De az a mai társadalom legnagyobb bűne, hogy a csel-szöveget éppen ennek a társadalomnak morális tehetetlensége tenyészíti. A csel-szöveg édes gyermekei a mi társadalmunknak.

Hedry Bódog.

Országgyűlés. A képviselőház szombaton délelőtt tartott rövid ülését, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, báró Bánffy Dezső elnök bemutatta a szerencsvölgyi és miklósfalvi tanítóknak, a nagy-bitsei tanfőtől, Kubál Mihály és Grizbach Ágoston tanítóknak, a nyitra-ludányi népiskola tanítóknak, Klitzl Gyula keszűi kántor-tanítóknak, a magyar-óvári rom. kath. esperesi kerület néptanítóinak a kérvényét a tanítói fizetések méltányos rendezése tárgyában. — A kérvényeket előzetes tárgyalás és jelentés-tétel végett kiadták a ház közoktatásügyi bizottságának. — Perczel Dezső, a második bírálóbizottság elnöke, jelentést tett a háznak a fápéi választás megsemmisítéséről. A jelentést a ház tudomásul vette s felhatalmazta az elnököt, hogy az új választás iránt intézkedjék. A pénteken elfogadott törvényjavaslatokat harmadszori olvasásban is elfogadták. Ülés végén Papp Elek interpellálta a belügyminisztert Hajdumegye belterületein a nyomtatás megtiltása tárgyában. Az interpellációt közölni fogják a belügyminiszterrel. — A ház ebben az ülészakban érdemleges ülést nem tart többé. A főrendiház-tól érkező üzenetek átvétele, esetleg az elnök, a kormány vagy a bizottságok jelenteni valóinak előterjesztése czéljából tartandó ülések idejét annak idején a ház elnöke tudatja a képviselőkkel.

Megsemmisített mandátum. Ismét megsemmisítettek egy ellenzéki mandátumot! A képviselőház második bíráló bizottsága pénteken délután 4 órakor Perczel Dezső elnöklete alatti ülésében folytatolagos tárgyalás alá vette a tápéi kerületben megválasztott Sima Ferenc mandátumát. A bíráló-bizottság tagjai közül az elnökön kívül Óváry Ferenc, Szőlőssy Imre, Polónyi Géza és Rudnay Béla jelentek meg. A választás ellen kérvényezték dr. Nagy Dezső ügyvéd. Sima Ferencet pedig Hets Ödön képviselte. Rövid replika és duplika után a bizottság másfél óránál tovább tartó

tanácskozára vonult vissza, melynek végeztével az elnök a következő ítéletet hirdette ki: A bíráló bizottság a tápéi kerületben 1892. jan. 28-án végbe ment választást érvénytelennek, illetőleg megsemmisítettnek jelenti ki. — A költségeket illetőleg a bizottság akként határozott, hogy Sima Ferenczet a kérvényezők védőjének megszavazott 1000 forintban, ugyszintén a 499 frt 50 krt tevő eljárás költségből 200 frtban, tehát összesen 1200 forintban marasztalta el. — Az eljárás költségei másik részében 299 frt 50 krtban, a kérvényezők marasztaltattak el. Ezenkívül a bizottság a választás védőjének díját 800 frtban állapította meg, melyet szintén Sima Ferenc visel. — Sima tehát összesen 2000 forintot fizet azért, mert a kormánypart lélekvásárlása izgalomba hozta a népet.

Parlamentari kedélyességek. Apponyi Albert gróf éppen a korzobeli kioszkban ült reggelije mellett, a Bud. Hirlapot olvasva, — írja fővárosi tudósítók — midőn arra jön néhány kormánypartii képviselő. Apponyi mutatja nekik a vezércikket, mely így kezdődik: A z ö l d s z a m á r . . .

A kormánypartiak méltatlankodnak.
— No hát ez már csak meg erős!
— Hát már olvastátok a cikket?
— Nem olvastuk.
— S mégis tudjátok kiről szól?
— Hogyne tudnók! Szapáryról . . .

Szacsvay Sándornak, a függetlenségi párt derek székegy tagjának valami olyas baja támadt, a mi a kolerával homlokegyenest ellenkezik. Azt tanácsolta azért neki Ugron Gábor, hogy legyen be pilulákat. Reggel egyet, délelőtt egyet és este egyet.

Fél óra múlva találkozik vele Ugron s látja, hogy arczából ki van kelve.
— No Sándor, te ugy látszik, nem használod a pilulákat.

— Dehogynem, verje meg az Isten!
— Miért?
— Azt hittem, hogy a székegy ember külfömb, mint a többi s egyszerre vettem be mind a három pilulát. Most meg éppen kolerás vagyok.
Ennek a dolognak hire futott a házban, s jözüen kaczagtak rajta.

BELFÖLD.

A mit nem felejtettek el. Abauj-megye főispánjáról van szó, a kinek megyéjében az ideai képviselő választásoknál a kormány kisebbségben maradt. Nyolcz kerületből csak kettőben győzött a kormánypart. A választások után hire jart, hogy a főispának be kell adni lemondását, mert a választások nem úgy végződtek, a hogy a kormány szerette volna. De Darvas főispán nem ment és ugy látszott, mintha az ügy abban maradt volna. Most, a választások után het hónappal tünik ki, hogy a dolgot nem felejtették el. Darvas Imre, Abauj-megye főispánja ugyanis beadta lemondását és helyére Péchy Zsigmondot, Sárosmegye alispánját nevezik ki, a ki már augusztus hóban elfoglalja új hivatalát.

Ránézt Pazonyi a szép özvegyre bele tekintve abba a férfi bolondító két szemébe, egy kalandos gondolata támadt.

— Nem ugy, grófné, azt nem fogadhatom el; de ha már vesztésemért épen kárpotolni akar, teszke én egy ajánlatot. Ha elvesztem a fogadást, adjon egy — csókot!

Elájult e szóra a grófné; de midőn ránézett az előtte álló szép férfirra, látta annak tiszteletet kifejező becsületes arczát s a körül állók várakozástól feszült tekintetét, kezébe csapott Pazonynak:

— Jól van! Föl a lóra urak, mulik az idő!
Öt óra tájban readelték el az utolsó kifuvást. A dolog ekkor ugy állott, hogy a Hollónak volt 20, a Mylordnak 22 pontje. Szép, gyepes helyen indult meg a hajsz, s a szerencse kedvezett a társaságnak, mert alig 500 lépésre gyönyörűen kifejlett him nyul ugrott fel fekhelyéből.

— Hajrá Holló! . . . Hej hop Mylord! . . .
A két szép állat hosszan kinyulva rohant a füles után, csak hogy mig a Holló könnyedén siklott tova, a Mylordon már meglátszotték a fáradság nyomai. Karcus testök, mintha nem is érte volna a földet, kilőtt nyiként röpült, a távolság az üldözött és üldözők között perccenként fogyott.

A Holló »kapott.«
— Bravo, Holló! . . . 21 pont!
A szép állat, mintha megértette volna gazdája biztatását, kettőzetett erővel tört előre, az angol pedig mindenütt nyomában.

Megint »kapott«. Mind 22!

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

NÉPDAL.

Megérett az acél buza kalásza,

Aratunk ie, aratunk is javába!

En vagyok az első kaszás

A simonyi határban,

Markot szed a kedves rózsám utánam!

Éget a nap, lesüt rém melegen,

Hej! de jobban ég bennem a szerelem,

Szomjazom is, de nem enyhít

Futó patak forrása:

Szomjazom a kedves rózsám csókjára!

Fogy a dolog, nő a tarló — este van,

Összehordva a sok kéve egy sorban,

Ledülök a kepe mellé

De elkerül az átom:

Jár az eszem az én kedves rózsámon!

Édes rózsám! szép virágszál, szerettek,

Isten segít! oltárhoz is vezettek,

Bécsi-piros selyemkendő

Rútilik a fedjere:

Haj! te lesz Simonyiban a legszebb menyecske!

Dömény Zoltán.

Két nap egy nábób életéből.

(Rajz, a közelmúltból.)

Nem tudom, hogy vagyok vele, de valahányszor a régi nemesi világról olvasok, azonnal Szabolcsmegyére gondolok. Ez volt az igazi. Nemességénél nincs régibb az országban és mindamellett egyetlen gróf vagy báró sincsen köztük.*

Nyakas magyarok mindannyian s azok voltak kivált, amíg meg nem romlottak vagyoniilag. De az utóbbi husz év alatt mintha valami járvány esett volna közjünk, egyik a másik után dől ki a sorból s az ősi nagy nevek viselői után jönnek az új emberek — a Jókai Mór »új földesuraie« — a zsidók!

A régi alakok közül akarok egyről itt megemlékezni, ugy, a mint azt részben halottam,*) részben magam is láttam.**) Talán lesznek, a kik még rá fognak ismerni arra az emberre, kiknek csak az egyetlen hibája volt, hogy: urnak született s az maradt teljes életében.

I.
— Mi az ára a Pazonyi uram négy lovának? kérdé egy agárversenyhez kikocsikázás alkalmával Pazonyi Pazonyi Lorándtól. St. osztrák grófné — mely tánczó négy táncos felett büszkén pattogtatá hosszú ostorát a bakon ülő hó inguju kocsis.

A történeti búség kedvéért megjegyzem, hogy a kérdező grófnő korának egyik legszebb

* Hát a Vay-ak?

*) *) Az elsőt: elhiszem; a másodikat: t a g a d o m!

Szerk.

Uj nagy követ. Szögyény Marich Lászlónak berlini nagy követé való kinevezése befejezett tény. Azonban az állást Szögyény Marich László csak ősszel fogja elfoglalni, Utódja gyanánt az elmaradhatlan Zichy József grófn kívül Andrássy Gyula gróft emlegetik.

A miniszterelnök a királynál. Szapary Gyula gróf miniszterelnök e hét elején Ischbe megy a királyhoz. Mivel addig alkalmasint Lukács Béla kinevezése is megtörtént kereskedelmi miniszterre, valószínűleg ő is Ischbe fog utazni, hogy ott letegye a király kezébe a hivatalos esküt.

KÜLFÖLD.

A kolera. Pétervár. jul. 16. A július 13-iki hivatalos jelentés szerint Astrachanban 264, Saratovban 24, Czarizinban 46, Soinovaban 11, Bakuban 57, Daghesta területén 25 és Tiflisben 3 személy halt meg kolerában.

Kormányválság Ausztriában. A W. Abendblatt szerint az osztrák képviselőház folyosói kormányválságról suttognak. E szerint Plener lesz pénzügyminiszter, Steinbach igazságügyminiszter Schönbern helyett. Falkenhayn helyett egy lengyelt tesznek meg földmívelési miniszternek. Egy másik kombináció Taaffe gróft elejti s Bacquehemet teszi meg miniszterelnöknek.

Az angol választások. London, július 16. Eddig megválasztottak 338 Gladstone párti és 310 konzervatív. Jóllehet, a többség még igen fiatal, kebelében már is belső surlódások mutatkoznak. Az angol és skót radikálisok meetinget tartottak, a melyen elhatározták, hogy a kabinetnek nem szabad meghaladott irányok vezetőiből alakulnia, hanem a legújabb idők legtevékenyebb elemeivel kell felírni. A szociális és munkáskérdésnek előjogot kell nyernie a home rule fölött. Gladstonek meglehetősen bizonytalan nyilatkozata arra enged következtetni, hogy erre szívesen kényszerítené magát. Az ir gladstoneisták is egyetértenek ezzel. Annyi bizonyos, hogy a kabinet alakítása nagy nehézségekkel fog járni. Egyedül az bizonyos, hogy a külügyeket Rosebury veszi át.

II. Rákóczi Ferencz hamvai.

Irtta a Magyar Történelmi Társulat 1892. május 15-én tartott negyedszázados emlékünnepén felolvasva: **Thaly Kálmán,** alelnök.

(Folytatás)

Volt ebben a jogos nyilatkozatban francia büszkeség is. És ha eddig is szívesen segédkezének kutató fáradozásaimban: most már az elért sikert látva, — még fokozottabb készséggel, mi több: buzgó lelkesedéssel vőnek részt a további munkálatokban. A supérieur azonnal rendelet adott a frátereknek, — hogy hozzanak be lámpákat; azok világánál fogunk s kell már dolgoznunk. Addig is a koponya közelebbi vizsgálatához látunk. Ez alkata

A füles azonban életéért futott s érezve üldözőinek értékét, minden fufangját előzde. Mind hiába!

A Holló megint befogta, hozzá kapott!

— Huszonhárom huszonkettő ellen! — kiáltott Pazonyi.

Most már csak az volt a kérdés, hogy melyik fogja el a nyulat, mert az három pontot számít.

Mind a két agar összeszedte végső erejét. Meltó ellenfelek voltak; de hiába, a magyar agar jobban győzte s már-már szájában tartotta a nyulat.

A győzelem felől már nem lehetett kétség s a grófné bosszusan vágott paripájára.

Ekkor egyszerre éles fütty szelte át a léget. Pazonyi füttyentett s a Holló, mintha kővé vált volna, egyszerre megállt.

A győzelem az angol agáré lett.

Pazonyi pedig leszállva a lóról, csendes oda ment kutyájához és megsimogatta az állatnak okos fejét s hizelegve szólott hozzá:

— Okos állat vagy Holló!... könyörgöm a megígért — kárpótlásért!

A grófnő felig bosszusan hajította szép fejét a Pazonyi arcához s — megcsókolta!

— Itt van, vegye, maga család!

II.

Hol vagytok ti ezüstös bajszu, derék öreg urak, hosszú száru, ezüst kupaku tajték-pipáitokkal, himezett, sallangos dohányzacskóitokkal, s még a 70-es években is rózsás arcotokkal, életvidor kedélyetekkel?

Beszélgjétek el helyettem a mai túlérettésgé miatt életunt, nagyzó nemzedéknek, hogy mi volt ezelőtt 30—40* évvel egy debreczeni szabadság!

* Talán 50—60 évvel! Mert bizony már 30 évvel ezelőtt nemcsak hogy nagyon meglátszott a silányulás, de — ugyszólvá — teljesen elenyésztek a híres debreczeni vásárok; végét vetette azoknak a szerző által is említett szolnok-debreczeni, a pladány-kolozsvár-brassói és a debreczen-kassai vasút kiépítése. Nem hozták ettől kezdve az ugynevezett Szolnok-Abony körüli motya-fuvarosok s az erdélyi fejer ponyvás szekerek százaai csengős-bongós szerelmű lovakkal az idegen kereskedők ládáira rakott portékáit, melyeknek naponta érkező hosszú sorozata egy-egy népvándorlást képezett s miklós, kádás, német-, kis- és nagyuj-, halvan- és több utczák szobáit, akáit és istállóit ellápvé, jelentékeny jövedelemmel látták el a háztulajdonosokat.

nézve a Zrinyi Honához hasonló, csak hogy sokkal nagyobb, hatalmasabb, ritka szép arányokban, remekül formált, — igazi fejedelmi fő. Szabályosabb, tökéletesebb koponyát nem képzelhetünk. Homloka különösen nemes idomzatú. Fölmutattam Rákóczinak magammal vitt arczképét: összehasonlítottuk a fejalakatot, a homlokot: teljességgel egyezett minden. Csak, fájdalom, az arczvonásoknak, hajnak, hajszálnak és szakállnak nem volt már többé semmi nyoma. A fő, melyet 50 évvel ezelőtt oly barbáru hánytak reá — zárdai följegyzés és a smyrnai öreg barát nyilatkozata szerint akkor még nagyon ép főre, — lassanként megemésztette ezeket. Hanem a fejbőrnek maradványai omlatag rétegekben még sok helyütt rajta vannak a koponyán; továbbá az alsó állkapcspon, kívülről, a hus és elhervadt ajak maradványai láthatók. A felső fogak már kihullottak, de az alsókból még mind a hét és öt fog, szorosan egymás mellett és egy nagy zápfog a baloldalon, erősen áll. (Ez utóbbiban még a fejedelem életében keletkezett nagy üres odu.) A fogak, — ámbar a fejedelem 59 éves életkorának megfelelőleg jóformán elkopottak már, erősek. Az alsó, különvált állkapocs, valamint a koponyának a földben mélyebben fekvő hátsó része itt-ott nyirkos volt, — de semmi kellemetlen szagot nem ömlesztett, gondosan be lévő balzsamozva egykoron. A mi a fejtetőn a doktorok által fűrészt léket illeti: ez nem olyan kerek alakú, mint ahogy korunkban szokás a koponyákat körül fűrészeléssel fölnyitni; hanem az egyik félhagy tájától a másikig a fejtetőn keresztül készített gerézdforma nyílás, mely fönt, középtől a legszélesebb, (három ujjal belé lehet nyulni), míg a két végén éles szögben fut össze. Igen nagy gondtal és ügyességgel volt kifűrészelve: ma is pompásan összeillik, — csupán egy helyütt van, jobbról, a hátsó vágáson a csontnak egy kis kipattanása. Mind ezen a kifűrészelt csontgeréden — melynek helyén az agyvelőt kiszétké*) — s mind ma-

*) Mikes Kelemen írja, Rodostóban, 1735. april 16-ikán: »A testet másnap (azaz april 9-kén) felbontattuk és az aprólkját (az agyvelőt, tüdőket, májat, gyomrot, beleket stb.) egy ládaba tévén, a görög templomban, (a Panajia-egyházban, a hol Beresényi nyugszik) eltemettük. A testet pedig a borbélyok fűvel becsinálták, (behalzsamozták); mert még nem tudjuk, mikor vihetjük Konstancziánpolyban. . . . Az agyaveleje egészséges volt: de annyi volt, mint két embernek szokott lenni, esze is volt annyi, mint tizenkettőnek! A szívet Franciaországba (Gros-bois-ba) hagyta, hogy küldjük. (Törökországi Levelek, II. köt. 64. l.)

Bejött a bihari, a szabolcsi gentry, aztán három hétig ki sem mozdult Debreczenből; azalatt pedig járt a cigány, a bor, hegyenvölgyön a jó kedv.

Igaz, hogy ilyetén formán tönkre is ment egy részök, de a pénz itthon maradt, s el kell ösmerni, hogy az alföldi nagy városok ipara és kereskedése nagyon de nagyon sokat köszönhet ennek a sokat kárhozott, korhelynek csufolt gentrynek.

De, térjünk a tárgyra!

A mit elarok beszélni, már a 70-es években történt.*)

Vásár — vagy ha úgy tetszik: s z a b a d s á g — van. Csak árnyéka ugyan a régi híres szabadságoknak — azokat megette a vasút, — de azért Debreczen híres szállója, az »arany bika« telidestele van mulatózó vásáros néppel.

Kicsipett, gyöngyházgombos, csizmanadrágu s hosszú nyélre felcsavart lóhajtó ostorral ellátott zsidó gavallér, abból a fajtából,

*) Téves a 70-es években kitétel is: mert Boka Károlyt már az 50-es évek elején is ritkán hallottuk hegedülni; nagyon különös alkalomnak kellett lenni annak, (bár a »bandával« rendszeren eljár, helyettesítvén őt Prichály Mihály, szintén kitűnő primás) mikor ő a vonót kezébe vette. 1858-ik év nyarán, mikor Rózsai leánya lakodalmát tartotta Patikárus Ferkó pesti híres cigányprimással, a harminczados-utczai (most Batthyányi) régi színházban Vachot Imre, Lisznyi Kálmán és Erdélyi József pesti írók — mint a vőlegény vőfélyei — által rendezett »Dalidó«-ban is már csak az örömapai értelet adta kezébe a vonót és játszatta el vele egyik remek szerzeményét, a »Boka érzélt«-t; 1860-ban pedig meghalt, melyet a várud-utczai temetőben lévő sírkő alábbi sorai is igazolnak:

»BOKA KÁROLYNAK

1808*—1860.

a Debreczeni Kaszinó.

Mindezen hibás kitételek természetesen a rosszul értesülés folytán keletkezettek; de miután azon cikk oly tekintélyes lapban, mint a »Vasárnapi Ujság« jelent meg: a történelmi igazság érdekében tartoztam ezen észrevételek, jobban mondva: helyreigazítások — megtételével, melyet — reményem — a különben nagyon ügyesen megírt cikk szerzője nem fog megejtetni.

*) Ezen évszámomál ismét hibának kell lenni; mert: hogy a galambosz Boka Károly csak 52 éves lett volna: azt határozottan kétségbe vonom! Emlékezetem szerint jóval fölül volt ő a hatvanan is; mert: galambosz és 52 év, semmiképpen sincs összhangba egymással, kivált oly jó módban élt cigánynál, mint ő volt. Szerk.

gának a koponyának átmetszett falain látható: mily vastag falazatu, erős, hatalmas alkotású férfi-koponya ez! Úrege most is telve van még azokkal a rövid darabkára vagdalt s már összezáradt keleti, finom illatu balzsam-füvekkel, melyekkel az agyvelő kiszédesése után az orvosok megtöltötték. — (Egy esipetnyit el is hoztam e r e k l y é u l ezen füvekből.)

A koponya terjedelméről fogalmat adhat körmérete. Ugyanis Lobry supérieurrel pontosan megmérvén azt: a szemöldökök tájától körben, a hol hátul legöblösebb, — 55 és 1/2 cm. a kőfogata. Ohajítottuk volna az arcz hosszúságát is megmérni, a fejtetőtől az állig; s e végből az alsó állkapcsot hozzá illesztvén, többször próbáltuk: de biztos méretet venni lehetetlen, miután a felső fogak hiányának és így az állnak voltaképen eredeti helyét (magasabban vagy alantabban) megállapítani nem tudtuk.

A legfigyelmesebben megvizsgálom továbbá a homlokot, (mely minden rendetlen dudorok nélkül, gyönyörű szép szabályosan boltozott), a szemüregek s halántékok táját, az orrsontot és arczcsontokat: hogy vajjon nem okozott-e valami sérülést, nem hagyott-e valami nyomot, forradást rajtuk az a lóval való iszonyu esés, a mely Rákóczit az ép ezen ezés következtében oly végtetessé vált trenchényi csatában (1708. aug. 3). érte? Mikor — tudvalevőleg — oly súlyos zúzdásokat szenvedett homlokán, arczán, orrtövén, hogy a vér elborította s lándzsákra fektetve, ájultan viték el hű testőrei a csatatérről. Mindazáltal e zúzdás csak az izmokat, husrészeket érhetette és csontig nem hatolt, mert nincsen semmi észlelhető nyoma a csontokon.

Nagyon szerettem volna, ha P. Vachette, a ki ügyes fényképező s a Beresényi-féle segítségfölmutatót és a Boldogasszony oltárát szépen levette*) Rákóczi Ferencz és Zrinyi Ilona remek koponyáiról is fényképeket készített volna, a mire őt fél is kértém. Azzal mentette azonban magát, hogy gépe nincs most működésre előkészítve, de másképen is, oly sőt ebben igen lehetett. — A koponyáknak és havaknak pedig még ezen éjjel okvetlenül el

*) L. 1889-iki konstantinápolyi jelentésben, Századok, 1890-iki évf. 15. l. és képeket kiadva Vasárnapi Ujság, 1890., 27. sz. Az ezen a (második) képen ábrázolt oltár asztalára raktam volt Rákóczi koponyáját, csontjait és a koporsójából kikerült egyéb tárgyakat. — A jobbról látható pad alatt fekszik a koporsó.

mely akkor szereti szórni legjobban a pénzt, ha sokan látják, mulattatják gömbölyű hölgyecskéiket; — lö- és marhacsizárok, az elmaradhatlan kávéházi pipával kezükben; nyalka, fesszes katonatisztek, birtokosok, mágnások összevissza ülnek a teremben; kupecz a huszártsizt, üzér a gróf mellett s foly az alku, az üzletek megbeszélése, ivás, dévajkodás és — vidám kacaj.

Az egész füstbe burkolt társaság felett pedig kinyulik az öreg cigánynak erős, vállas alakja.

Egy maga áll fenn az egész bandából, hátra se néz, csak úgy a fejével igazgatja őket. Gyűrűlő haja összeapzott homlokán és feje tetején a nagy melegben, ránczos homlokáról nehéz izzadságocseppek görgönek alá; hanem azért csak huzza, huzza közönyösen, kedvetlenül, mert hát pénz kell, nem ugyan neki, de a bandának. Majd odahívják az egyik asztalhoz, — kedvök szotylyant az »uj emberek« nek. »Az mulat, a kinek pénze van, huzd rá cigány!« És az öreg cigány huzza, huzza s miközben játszik, szeme fel-felvilan, visszagondol a régi jó idők, mikor még uraknak muzsikált, a kik nem a pénzért játszó cigányt nézték benne, de a művészt, örömlőnek, bánatuknak tanuját és osztályos társát.

A régi emlékektől átszellemiltén ujjai önkénytelenül rátévednek egy régi dalra s most már játszik zokogón, keservesen, nem a közönségnek, de önmagának.

A nagyteremben egy pohárcsörénés, egy elvétett szó sem hallatszik, az előbb még zongorogó vendégek lélekzetüket visszafolyta hallgatják a vén cigányt; még a banda is csak úgy félhalkan, áhitattal kíséri, nehogy rontson valamit a bánatosnak zokogó hangokon.

Kétszer huzta már el a dalt az öreg Boka s mikor harmadszor kezdi, az egyik asztalnál rezgő bariton hang szólal meg s mintegy önkénytelenül dudolja a zenéhez a szöveget:

Kitették a holttestet az udvarra,
Nincsen a ki végtől-végig sirassa.
Most látszik meg, ki az igazi árva:
Senki se borul a koporsójára!

Meghallja az öreg cigány az éneket; ismerős a hang is, hát még a gazdája! . . .

kellett temetve s a sirboltnak lezárva lenni újra. E vágyam teljesülése elmaradt tehát.

A dícsőemlékü fejedelem koponyáját a supérieur engedelméből — föltettem méltó helyére: a Boldogasszony oltára asztalára, a szőnyegre, melyen hamvainak a többi részei számára is helyet készíték. Mielőtt azonban a koporsó átkutatásához foghattunk volna a behozott lámpák világánál: Frakkói barátom annyira kimerült már s oly rosszul érezte magát, hogy mulhatatlanul ki kíváncsított a szabad levegőre. Azt mondá nekem: fölmeleg hőtélünkbe; eleget kértém: ne távozzék, vagy ha már épenséggel el kell mennie, okvetlenül jöjjön vissza, mert a jegyzőkönyvet az eredményről föl kell vennünk és aláírnunk. Ezt megígérte s vissza is jött egy óra mulva, még mindig félbeteg, kocsvál.

Mi a koponyának megvizsgálása és oltár helyezése után folytattuk a koporsó átkutatását, hol a szent hamvak és a szemfedő s öllönydarabok egészen össze valának vegyülve a földtörmelékkel: de azért a holttest fekvő helyzete szerinti rendben találtattuk föl; úgy mint a koponya után mindjárt a nyak- és hátgerincz-csigolyák, az erős váll és karcsontok, a hatalmas két lapoczkacsont. Mindezek épek, fehérek és szárazak. Ellenben az alsó karcsontok már darabokra valának töredezve, valamint a sima, fehér-vöröses oldalbordák némelyike is; viszont más bordacsontok még épek, ruganyosak, némelyek pedig porhanyók, töredékesek. A kézfejcsonatok és ujj-icsontocskák szét voltak omolva, de egy sem hiányzott. Némely ujj-icsonton még rajta láthatók a megszáradt izmok piros-barnás maradványai.

A kutatást akkép intéztük, hogy a koporsóban a fej és nyakcsigolyák helyéről a törmelékelt eltávolítván, az eddig a koporsó szelénél tartott s úgy bevilágító gyertya tartóját beleállítottuk a koporsó fenekére, a hosszu kölap alá, — így aztán az egyes testmaradványokat magunk is, munkásunk is jól megkülönböztethettük. (Folyt köv.)

Ujdonságok.

Iskolák csoportosítása.

A »Debreceen« f. hó 13-diki 135-ik száma ujdonsági rovatában, a fenti czim alatt olvastuk, hogy az utczai iskolák építése ügyében a ref. egyház és a város küldötteiből alakult vegyes bizottság ülést tartott s határozatba ment, először az iskolák csoportosítása, és másodsor egy öt tagu bizottság kiküldése arra nézve, hogy tervet készítsen a csoportosítás eszközölésére. Ezen kívül szóba hozott a csapókerben iskola és egyszerű imaház épít-

Oda néz s mikor meglátja azt a kopottas alakot egy felmeszely bor mellett: szive elfacsarodik, végig gördül a könny borotvás*) arczáján s azzal ott hagyva pénzt és mulató-társaságot, oda megy a magános öreg mellé s huzza neki azokat a romlatlan öserejű dalokat, a melyek beszélnek a régi jobb időről, régi dícsőségről, a melyeket már elfeledett mindenki s huzza úgy, a mint még talán — soha! . . .

Az a kopott öreg ember pedig két tenyerébe hajtott föl hallgatja egy darabig, — majd ráteszi kezét a hurra s oda szól a cigánynak:

— Hagyd el Boka! . . . nincs már nekem pénzem! . . .

— Dejszen — szolt a cigány — sok jó pénzt kerestem én a nagyságos urtól hadd huzzam hát most csak úgy — tisztelből!

Azzal, végigtekintve a teremben, oda kiált társaira:

— Ide mellém banda! . . . urnak muzsikálunk! . . .

A vén nemes nem szól rá semmit. Lehajotta fejét az asztalra s csak hallgatott; ki tudja, miket gondolhatott. — A cigány pedig játszott tovább! . . .

Egyszer aztán, mikor Boka kínálni akarja az öreg urat, — az nem szól semmit, nem is mozdul a nógátásra s mikor jobban megnézi, akkor látják, hogy — halottnak muzsikálnak!

Igy halt meg kis pazonyi Pazonyi Loránd, hatalmas nemzetiségének utolsó sarja, kinek csak az volt a hibája, hogy ur volt teljes életében, annak született s — bármilyen szegényül — mint olyan halt is meg! . . .

Geréb János.

*) Boka Károly talán soha sem borotválkozott. Én ösmertem öt éves gyermekkorom óta, tehát már 1846-ban, de mindig szép fehér, galambosz, dus szakállal és bajusszal, melyeket az ajkak szelénél a pipafüst — mert az öreg folytonosan dohányzott — kissé megsárgított. Így tehát a »borotvás« (talán borotvált? arczáján helyett: szép fehér szakállal) lett volna irando.

oltnak lezárva lenni uje elmaradt tehát. edelem koponyáját a fölttettem méltó helyre asztalára, a szó nek a többi részei szá. Mielőtt azonban a oghattunk volna a be. Fraknoi barátom oly rosszul érezte ma ki kívánczított a szá nekem: fölmege hő ne távozzék, vagy ill mennie, okvetle a jegyzőkönyvet az annánk és aláírunk. jött egy óra múlva, esesival. megvizsgálása és oltár- stúk a koporsó átku- vak és a szemfedő s esse valának vegyülv azért a holttest fekv találtattak föl; ugy mindjárt a nyak- és erők váll és kareson- rcsacsont. Mindezek Ellenben az alsó- ta valának töredeze, eses oldalbordák néme- fcsontok még épek, ru- porhanyók, töred-ke- uj-izsontocskák szét hanyzott. Némely új- matok a megszaradt ványai. tüzűtök, hogy a ko- sigolyák helyéről a z eddig a koporsó világitó gyertya tar- fenekére, a hosszú az egyes testmarad- kásunk is jól meg- (Folyt köv.)

Ágok.
Portositása.
A f. hó 13-diki 135-ik n, a fenti cím alatt iskolák építése ügye- rós küldötteiből ala- tartott s határozatba s csoportosítása, és zottság kiküldése arra n a csoportosítás ul szóba hozottat a egyszerű imaház épít-

azt a kopottas ala- ollett: szive elfacsar- ny borított*) ar- va pénz és mulató- zaganos öreg mellé s mutlan öseréjű dalo- régi jobb időkről, ket már elfeledett mint még talán —

ember pedig két te- atja egy darabig, — ra s oda szól a czi- : nines már ne- e cigány — sok jó gyságos urtól asak ugy — tiszte- teremben, oda kiált : urnak mu-

zolt rá semmit. Le- csak hallgatott; ki A cigány pedig Boka kínálni akarja szol semmit, nem is or jobban megnezik, ottnak muzsi- zonyi Pazo- nas nemzetiségének volt a hibája, hogy annak született s — mint olyan halt is

Geréb János.
ha sem borotválkozott. korom óta, tehát már galambosz, dus szá- az ajkak szelénél a fonosan dohányzott — a borotvált (talán szép fehér szakállan-

telése is, az ötös bizottság megbízott, hogy a csapó kerti iskolát illetőleg is tegyen javaslatot. Ezen ujdonság azzal végződik, ez a leg-sürgősebb: a csapó kerti iskolának és imaháznak felállítás s híszük is, hogy mielőbb meg is valósíttatik. Megvalljuk, hogy ezen semmi esetre sem közönséges ujdonság igazán meglepő, és pedig két szempontból, először azért, mert a csapókertieknek, s illetve a hatóságok, s legelső sorban a városi hatóság menthetetlen mulasztása, nevén nem is nevezhető indolentiája miatt magát jól be fészkelte nazarénizmusnak sikerült az illetékes hatóságokat a fenti elv határoza t hozatalára rábírnai, hogy t. i. a Csapó kertben iskolát és imaházat kell építeni! Igazán, összintén és szívünkkel gratulálunk a Csapó kertieknek s illetve a nazarénizmusnak, melynek talán sikerülni fog több évtized menthetetlen mulasztását ha nem is pótolni, de legalább azon mintegy 180 iskolaköteles csapó kerti gyermek élete és egészsége fenntartására rég szükséges lett legelső lépés megtételét kieszközölni. De midőn a csapó kertiek ezen óriási vívmányt, halhatatlan eredményt elérték, épen olyan igazán, őszintén és szívőköl figyelmeztetjük és kérjük őket, hogy azon szerencsétlen nazarénusokról el ne felejtkezzenek, és míg azon elvi határozatban rejlő ige testet nem ölt, legalább a nazarénus papot el ne bocsássák, mert higyjék el, hogy a nélkül ő mint elvileg nem lett volna, ugy tényleg soha nem lesz iskolájuk és imaházuk. Ha pedig eljönne az idő, hogy a csapó kertiek saját iskoláikban tanulnának és saját imaházukban dicsérnék az Urat, akkor az addig minden esetre ott tartandó nazarénus papot legyenek szívések átküldeni a homokkertbe, mert higgyék el, ott is épen olyan szükség van rá, mint náluk volt. A másik szempont, a melyért a fenti című ujdonság bennünket meglepet, az, hogy azon nagy fontosságú bizottsági ülésben a homokkerti iskola és imaházról egy szó sincsen; hol pedig talán a nazarénizmus kivételével, majdnem egyforma viszonyok vannak, onnan is 2-3 kilométerről jár 93 iskola köteles gyermek az iskolába és 3-4 kilométerről nem járnak templomba; de meg azon két kert egy szabályrendelettel lett mindenféle terhek viselésére kötelezve, a mi tényleg foganatosítva is van és ugyancsak egy időben és egy szabályozási tervvel lett szabályozva, utóbbi azonban csak elvileg; ezen szabályozási tervről megemlíti azt, hogy hirtér szerint már megjárta volna Budapestet kétszer is, honnan másodszor olyan, ugy a kertésget, mint a várost nagyon is közelről érdeklő, de egyszerűen terhelő kötelezettségekkel tért volna vissza, hogy ama hírhedt vált fiók, megirigylvén dicsőségét, menten elnyelte mindenesztől, ugy, hogy sokkal biztosabban van az elrejtve az utókor netalán kíváncsibb orra elől, mint a tűzhalallali megemmisítésre itelt polgármester: patronatusi egyezmény. De ne habórgassuk mi azon pihenő elveket — hátha akad egy szabad királyi városi Herkules, ki azon fiókot kitakarítva, megfosztja legendájától — hanem ajánljuk nagy becsű figyelmébe azon vegyes bizottság ötös küldöttségének, hogy a midőn a csapó kerti iskola és imaházát illető javaslatát készíti, gondoljon a homok kertre is és a világért se higgye el, hogy a most nevezett kerti lakosoknak szellemi és lelki szükségletét a még ott soha nem látott eleven polgármester és valamelyik lelkész egyszeri megjelenése kielégítene! (Beküldetett.)

* Egyházközségi közgyűlés. Kiss Áron püspök ur egyházközségi nyári közgyűlése ügyében a következő körlevelet intézte az esperes urakhoz: »Egyházközségünk jövő közgyűlését van szerencsém méltóságos Vályi János egyházközségi főgondnok ural egyetértőleg Debreczenbe a jövő augusztus hó 23-ik s következő napjaira kitűzni. E közgyűlést megelőzőleg fogjuk megtartani a lelkészkepeségi vizsgálatokat mindazon lelkészjelöltekre nézve, kik a hittanszaki tanfolyamot az 1890-91. iskolai év előtt végezték be; még pedig a 2-ik napján d. e. 11 órakor vendi kezdetű és még az nap a gyakorlati szónoklat is megtartatik. — Az első vizsgálatra jelentkezők pedig, ugyanaz nap, aug. 21-ikén d. e. egyházi beszédek irnak a majd itt kiadandó vezérigérlő d. e. 10 óratól, — delután pedig theologiai értekezést. A második vizsgálatra jelentkezők odahaza készítenek egyházi beszédek a Csel. 20, 24 verséről: »Semmit nem gondolok, az én életem stb... bizonyosságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliomáról« és káté magyarázatot a IX. Urnapjára eső s az Atya istenről. És egyházi beszédeket elő- és utóimával ellátni s jól megtanulni annyival inkább kötelezetnek, mert az ezekben tapasztalandó mulasztás, sőt hiány is szabályunk szerint az osztályozás alább szállítását épen ugy vonja maga után, mint az egyes tantárgyakban tapasztalandó szóbeli vizsgálatok hiányos eredménye. A lelkészkepeségi vizsgát tenni kötelezték auguszt. 20-ikán d. u. 4 órakor tartoznak jelentkezni hivatalomnál. — Aug. 22-ik napján tanügyi bizottsági ülést fogunk tartani; d. u. pedig a Nagy József-fele alapítványi bizottság határoz a beadandó pályázati kérvények felett, melyek most az alapító levél értelmében lelkési avagy tanári érdemmel kiváló egyénekől kértettek be, s az ösztöndíj is ilyenek fog oda ítéltetni. — A körlevél további részében jelzi a főtiszt. püspök ur, hogy az egyházközségi tulajdonképeni közgyűlése aug. 23-án veendő kezdetű, s hogy aug. 27-én lelkész avatás leendő, melyre az illető tiszteletes lelkész uraknak előző nap

d. e. 9 órakor kell a püspök úrnál jelentkezniök, behozván magokkal lelkészkepeségi mindkét bizonyítványukat, esperesi ajánló levelüket s egyszerűen a második lelkési vizsgára készített egyházi beszédjüket is.

* Szikszay Gyula kitüntetése.
Szikszay Gyula, a debreczeni tűzoltóegylet főparancsnoka, részt vett a konstantinápolyi tűzoltó-egylet főparancsnokának, gróf Széchenyi Ödön pasának jubileumán s ez alkalomból a török szultán, ki a magyarok iránt nagy rokonszenvvel viseltette, a legmagasabb török rendjellel tüntette ki Szikszay Gyulát, ki nek ily magas helyről jött kitüntetése dicsőségére válik a debreczeni tűzoltóegyletnek is.

* Az öngyilkos jelölt. Manapság mikor professzionatus miniszter, polgármester, kutyasintér és több más ily örökös jelöltek vannak, bátran lehet használni e szót is — öngyilkos jelölt. Merza Mária 28 éves cseléd leány is egy ilyen öngyilkos jelölt. Hatvan-utczán szolgált egyik előkelő ur háznál, de nem valami nagyon szerethetett ott lakni, mert minden áron szabadulni akart onnan. A háziak azonban nem akarták eresztene Mari asszony mégis, hogy szabaduljon, — ma reggel felment az urház padlására és felhuzta maga után a lajtorját is. A padlason biztos helyen érezvén magát, elkezdett kiabálni, hogy felakasztja magát, ha el nem eresztik. A háziak megijedtek, a kocsis egy másik létrát keresett, s felmászott ő is apadlásra, a hol már csakugyan csüngött a Mária, — kit azonban a kocsis minden komoly baj nélkül megszabadított a — kötéltől. A megijedt háziak erre aztán a kezébe adták a cselédkönyvet, s felkísértették a rendőrségre, honnan is az öngyilkos jelölt Merza Mariát, a gazdája és saját kérésére, a ma delután 1 óras vonattal elexpedálták Budapest-felé. Mariának különben egy kis jédségen kívül semmi más komolyabb baja nem történt.

* Az 1848-49-iki szabadságharcunk gyűjteményének a fővárosi vígadóban levő rendezősege fölkerde az összes biztosító társaságokat, hogy — vidéki ügynökeik által is — mozdítsák elő a 48-as ereklyék gyűjtését. Ezt a praktikus dolgot az aradi museum találta föl. A fölkerde biztosító-társaságok támogatása már azért is nagymérvű lesz, mert a gyűjtemény tulajdonosa kijelentette szóval és írásban, hogy 25,000 forintot ad a magyar hirlapírói nyugdíjalapra és 15,000 forintot az erdélyrészi és a többi magyar közmívelődési egyleteknek, a gyűjtemény vételárából, ha azt a nemzeti museum számára megvásárolták annyi összegért, a mennyibe (kimutatás szerint) került az a kiállítás főrendezőjének. A hirlapírói nyugdíjalapra számt 25,000 forintból ama fővárosi és vidéki hirlapírók is részesülhetnek, a kik nem tagjai a már létező hirlapírók nyugdíjintézetének. A 48-as gyűjtemény által kiadott Honvéd Emléklapra előfizetésre felhívó leveleket küldött szét a rendezőség. A felhívás minden volt honvédnek el lett ugyan küldve, de az előfizetés vagy megrendelésre való felszólítás csak a módosabbaknak szol, mert a rendezőség ezennel tudja, hogy minden vagyonatlan honvédnek ingyen adja a diszes emléklapot, ha az illető az előjáró által aláírt levelében ezt kéri. Gróf Kreith Béla ur által az ország községeknek és egyesületeknek ajándékozott huszezer Kossuth-képből még néhány ezer példány áll az ezután folyamodó községek s egyletek rendelkezésére. Ez életnag arczkepek bolti ára 1 forint 40 krajczár példányonként. — A fennmaradó képek a fővárosi vígadóban levő 48-as kiállítás látogatóinak ajándékozza a rendezőség. Néhány nap múlva a kiállítás minden látogatója kap egy-egy Kossuth-képet.

* Vasárnapi csendélet. Szabó Lajos napszamos és D. Szabó János szoboszlói földmives legény voltak tegnap delután a falu hősei. Verekedést rögtönöztek. Szabó Lajos a napszamos Péter fia utcán lakó házigazdájának az ablakait verte be, D. Szabó János a földmives pedig egyik csapó utcai koreszmában rögtönözött egy kis csetepatét. Vegeredmény lett, hogy mindketten a rendőség karmái közé kerültek.

* A nagyszalontai választás utó-játéka. A »Debr. czen.« olvasói előtt nem ismeretlen az a konfliktus, a mely Szell Kálmán, nagyszalontai ref. lelkész és hívei között, a választás következtében keletkezett. A függetlenségi reformátusok — írja a »Nagyvárad« — minden áron azt akarják, hogy Szell Kálmán hagyja oda nagyszalontai papi állomását. A társadalmi béke helyre állítása céljából Lukács Gyula Nagyszalonta képviselője le akarta csillapítani haragtartó hívei hangulatát, de amikor ezek megtudták, hogy mit szándékozik tenni Lukács, levelet írtak neki s kijelentették, hogy hasztalan minden, ök nem akarnak kibékülni. Intik Lukácsot, hogy ebbe az ő dolgukba ne avatkozzék bele. — Illyés Bálint is akart közben járni, de ennek sem volt sikere. — Most, mint Nagy-Szalontáról jelentik: ivatek köröznek a függetlenségi reformátusok, amelyekben az egyházközségi közgyűléstől Szell elhelyezését akarják petíciózni.

* Felhívás. Az országos dalárünnepély f. évi augusztus 15. 16. 17. 18 és 19 napjain lesz Budapesten megtartva. Hogy az ünnepélyen részt venni kívánó egyleti, alapító és pártoló tagok névjegyzékét a központi választmány-

hoz még e hó folyamán bejelentessük, van szerencsém az érdeklődőket felkérni, hogy az országos dalárünnepélyen részt venni akarók nálam a hivatalos órák alatt d. e. 8 óratól 12-g és d. u. 2-től 5-ig szóval avagy levélben folyó hónap 25-ik napjáig sziveskedjenek jelentkezni. Debreczen, 1892 július 18-án: M. A. R. K. Endre dalegyleti elnök.

* Párbaajozó képviselő. Papp Elek országgyűlési képviselőnek szombaton delután 5 órakor kardpárbaja volt egy karczagi föld-birtokossal. Az utóbbi hátán kapott jelentéktelen vágást, míg Papp Elek az arczán sebesült meg. Papp Elek segédei Várady Károly képviselő és Füredi Ferenc ügyvéd voltak.

* Dalestély. A városi dalegylet, mely a jövő hóban kirándulást tesz Fiuméba és Velencebe, szombaton dalestélyt rendezett a nagyerdei vígadóban. A holtidény daczára szép számú közönség jelent meg a dalestélyen s viharos tapsokkal köszöntö meg azon élvezetel, melyet derék dalárdistáink nyújtottak nekik.

* Lelkészelölések. A n.-károlyi egyházmegyébe bebeléztet k.-majtényi és szaniszlói egyháznak lelkési állomására a jelölések következő eredményvel történtek meg: a) K.-Majtényba jelöltettek: Kéry Pál paposi, Veres Imre irinyi. Kis Lajos kaponyi rendes, Havas Gyula k.-majtényi helyettes lelkészek. b) Szaniszlóra kijelöltettek: Kéri Pál paposi, Veres Imre irinyi rendes, Takács Ferenc csomaközi, Csighy István kir. doróci és Elek István debreczeni s. lelkészek. A választás mindkét helyen jul. hó 19-én, azaz holnap leendő.

* Kigyuladt jégverem. Tegnap delben kigyuladt a »Bárány«-fogadó jégveremének tetőzete s a száraz tetőzet a rekkenő hőségben oly nagy lángot vetett, hogy a »Bárány«-fogadó tetőzete is veszélyben forgott. A tűzoltóság azonban csakhamar megjelent a tűznél, hol erőlyes oltáshoz látva, sikerült a tűz tovatervedését megatolni s a vendéglő tetőzetét megmenteni. A kár nem nagy. A tűz oka ismeretlen.

* Egyházi közgyűlés. A debreczeni izr. hitközség szerdán f. hó 20-án d. u. 6 órakor, a hitközség Szt.-Anna-utczai tanácstermében közgyűlést tart, melynek tárgya: Az előjáróság és képviselőtestület előterjesztése a Széchenyi-utczán levő Szikszai-fele 18300 frtos házas teleknek iskola telekkel való megvétele, elemi iskolahelyiségek építése és szükséges kölcsönök felvétele tárgyában. Minthogy az alapszabályok értelmében ezen fontos közgyűlés megtarthatásához az összes választók egy harmadának jelenléte szükséges, felkértem ez uton is a t. hitközségi tagok, hogy ezen közgyűlésre okvetlenül megjelenjen sziveskedjenek, nehogy részvételességük miatt az oly kedeltvé vált iskola ügy elhalasztást szenvedjen.

* Tolvaj leány. Tóth Kálmán építész megbízottjától Sinaytól szombaton delután 136 frt ezüst pénzt lopott el egy 14 éves kis cselédleánya, ki is a pénz szüleinek a lakásán ásta el. Fülöp rendőrbiztos azonban hosszabb kutatás után 2 frt 80 kr hiányával megtalálta azt. A lányka, ki eleinte tagadásban volt, beismerte a lopást.

* Katonai lögyakorlat. A 39-ik gyalogezred f. hó 23-án a parlagon lévő nagy távolságu lőtérén lögyakorlatokat tartand. A veszélyzetet tésért az ezred járőrök által elzáratta, de a közelben fekvő tanyák lakói ez uton is figyelmeztetnek, hogy míg a lövészet tart, senki a veszélyzetet téségre ne menjen.

* Megvadult ló. Egy taligás ló madélelt a Geréb Fülöp kereskedése előtt megvadult s elragadta az üres taligát, melyről a gazda pillanatra leszállott, lefelé a piac-utczán. Szerencse, hogy a vadló ember életben nem tett kárt, bár egész a volt európa káváház féle épületig szaladt le, ott aztán a 62-ös számú rendőr megfogta.

* Veszett kutya által megmarva. Ma déleltől egy cigány asszonyt a Csapó-utczán megtámadott egy nagy juhász kutya, mely is több sebet ejtett a szegény asszonyon kit a kórházba vittek be. A kutya, mely elmenekült, valószínűleg veszett volt.

* Nyelves kofaasszony. Több rendbeli panaszt vettünk a csillag-utcza és csapó-utcza sarkán trónoló kofaasszony ellen, a ki minden alapos ok nélkül beleköt a járőkelőbe s csuf szavakkal illeti őket. A jeles nyelvészre föl hívjuk a rendőség figyelmét, hogy tanítsa meg egy kis mörésre.

* Tolvaj cigányok. Két fiatal cigány leány tegnap d. u. belopódzott egy retek-utczai házba. A ház egyik szobájából, melyben veletlenül senki sem volt jelen, elloptak 4 arany gyűrűt, s 2 frt 50 kr készpénzt. A lopott tárgyakat azonban nem vihették messzire, mert a háziak észrevették őket, s utánok iramodtak, s rendőr által bekísértették őket. Megkerült a pénz is, a gyűrűk is, sőt háti tarisznyájokban még a sok czifra kendőn kívül két kis csirkét is találtak. A csirkék nyaka ki volt tekerve.

* Egy jó házból való fu. Konrad János, mezes kalácsos üzletebe (nagy utczá 1702. sz.) tanulónak felvetetik.

Legjobb az egynes ut.
— Kaszárnya-epizód. —
A napokban történt meg a kaszárnya udvarán. Sok humor van ottan a nehéz, hatalmas falak közt, melyek közül a vidámság néha napján csak egy csapdos kifélé. Aztán a tiszturak is igen jókedvűben vannak néha és ilyen pillanatokban születik meg a komor fa-

lak közt a kaszárnyahumor. Egy jovialis, kitűnő kapitány és a bakái csinálták meg ezt a pompás esetet.

Valami ünneppéle nap volt. A bakagyereknek persze mindjárt »kimehetnék«-jök van ilyenkor. Fényesre pucolódnak a bakkancsok és ilyenkor kerülnek elő azok a bizonyos virgónia csutkák, melyek csak ünnepi kimenőkor képeznek igen tekintélyes baka élvezeti paradét.

Nagy mozgás volt a hívös gangokon. A bakkancssarkok erősen kopogtak a koczkaköveken, csak ugy zugott a visszhang, mely a kaszárnyákban mindig ébren van.

A bakkancsok is fényesek voltak, vergóniák is készen parádeztak, masinára szorultak még, csak a »Erlaubnisschein« hiányzott, ami tudvalevőleg szintén egyik kelléke az ünnepi kimenőnek. Az engedélyt a kapitány ur osztogatja, aszerint, amilyen launéba van, vagy amilyen akceptálható okon a baka a »Erlaubnisschein« kéri. Persze, hogy mindegyik elkészül, mire a bakkancs kivikszolódik a maga jelentésével is, amivel majd a kapitány eljár engedélyért.

Hát elindultak. Egymásután jelentkeztek a kapitány urnál, a ki igen jókedvében volt és derős arcczal fogadta a jelentkező bakait.

Az egyik, egy hegyes bajszu helytke legény, szomorú képet vág s kéri:
— Ick bitt Herr Hauptmann Erlaubnis...
— Mit? Van valami dolga ott kint?
Szomoruan rázza a fejét a baka:
— Igen, meghalt az anyósom, eltemetni szeretném.

A kapitány ur bajszu mosolyra rándult. Intett, hogy álljon odébb.

Jön a másik, de ez már vig képet vág:
— Na? — szol a kapitány, — hogy indokolja a baka a kérését?
— Meggyütt az édes apám — mondja a baka.

Ez is odébb áll. Aztán a harmadik lép elő engedélyért.
— Na?
— Az édes anyám beteg, jelentem.

Félreáll. Jön a többi. A következőt a sógora várja, egy másikat az öreg anyja szerelmé látni a halála előtt, egynek eljegyzést tart a bátyja, a másiknak a huga esküszik, míg végre előkerül egy sunyi képű, vastag nyaku, nevetős szemű baka-gyerek és bátran szembe nevezte kivágja az instancziáját:
— Ick bitt gerne Erlaubnis nackmittag...
— Na?
— Jelentem alásan, a szeretőmnek megígértém, hogy elmék hozzá.

A kapitány arca, mely a sok szomorúságra, amit a bakái eddig jelentettek, egészen haragos volt, most kiderült és haragosan rakiáltott a legényekre:
— Ez az egy kap engedélyt, mert ez az egy mondotott igazat. Hinausz...
A többi kikötődött, az őszinte baka pedig vigan koczogott ki a nagykapun az engedélyvel, a vergónia csakhamar füstöt vetett és ugy ment glanczos parádeban — a szeretőjéhez.

Később azonban még egyet gondolt a kapitány ur. Azt a bakát, aki az anyósát szeretné eltemetni, visszahivatta.
— Csakugyan igaz, a mit mond, hé? Az anyósát temeti, mi?
— Igen, jelen temalason.
Na, akkor legyen magának is urlaub erre a nagy szomorúságra.

Azóta veszedelmesen kezd szaporodni a kaszárnyában azoknak a legényeknek a száma, akik őszintén bejelentik légyottjaikat és kiknek mindig van egy eltemetendő anyósu.

Főszerkesztő: Szinay Gyula.
Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna.
Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utczá 1702. sz.)

Kazanyitszky Endre
ELŐBB
Kuhinka I. K.
DEBRECZENBEN,
ajánlja üveg, porcellán, lámpa és háztartási cikkek nagyválasztékkal berendezett raktárát
nyáriidényre
különlegesen
Tükrözött kortigolyókat, gráci aranyhalakat,
igen csinos
hal- és virágtartókat,
szabadalmazott
étel- és palaczkhűtő jégszekrényeket
legjobbnek bizonyult egészségi szódavíz készülékeket minden nagyságban.
Berndorf chinaezüst és Alpacca evőeszközöket
20 évi jótállás mellett.
Árjegyzékkel kinyitatra bérmentve szolgálók.
Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesíttetnek. (189.) 13.—

Meghívó.
A hajdu-böszörményi közbirtokosság
1892. évi július 24-én
délután 3 órakor
FOLYTATÓLAGOS
közgyűlést

tart, melyre az érdekelt birtokosok meghívotnak.

H-Böszörmény, 1892. július 15.

Az elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közbirtokossági közgyűlés 19/892 kgy. sz. végzésével a tagosítási földkönyv — liber fundialis — alapján elkészítetni rendelt szavazási főkönyv bemutatása.
2. Az 1892. évi költségeloirányzat rendes és rendkívüli szükséglete.
3. Telekkönyvi betétek szerkesztésénél, a közbirtokosság tulajdonát tevő ingatlanok felvétele s a közbirtokosság tulajdonául telekkönyvezéséről intézkedés tárgyában hozott 79/891. sz. választmányi határozat.
4. Fülep Gábor és társai kérvénye tárgyában hozott 76/891. sz. választmányi határozat.
5. Kiss János kérvénye tárgyában hozott 85/891. számú választmányi határozat.
6. A választmányi tagok egyharmad részének az alapszabály értelmében leendő kisorsolása, azok helyébe újak választása. (284.)

Férfi chifon ingek

a hirneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr

GALLÉROK,
KÉZELŐK,
NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.

Napernyők.
esernyők.

Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

(8.) 90.—

(3)
feloldva üvegszámra
ugy RÉZGÁLICZOT,
jegeczes SZODÁT
igen jutányos árban ajánl
Rickl József Zelmós.
52

AZURINT
Peronospora ellen való
permetezéshez

Szöllő gazdák
figyelmébe!

Gazdaságoknak
ajánlunk a közelgő cséplési évadhoz locomobilfűtésre kitűnően alkalmas
királdi, akna és darabos szenet
a legjutányosabb árban, minden állomásra szállítva.
Megrendelések intézendők a
magyar általános kőszénbánya részvény-társulathoz
(218.) Budapest, bálvány-utca 8. 10.—
Képviselve Debreczenben: **KLEKNER MANÓ** ur által.

KOTZÓ PÁL
gépezsmérnök, BUDAPEST, Üllői-út 18-dik szám alatt.

Budapest,
Üllői-út 18.

Budapest,
Üllői-út 18.

Ajánl 2 $\frac{1}{2}$, 3, 3 $\frac{1}{2}$ és 4 löerejű szöges cséplőkészleteket, továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 löerejű sines gözcséplő-készleteket hosszú szalmazókkal, alsó szelellével és rendkívül nagy felületű rostakkal, árpabéjazó és választó-hengerrel. Fa- és szénfűtésre és eredeti szalmafűtő-gőzmozgonyokat. Továbbá R. CARRET & SONS felülmúlhatlan 49% tüzelőanyagot takarító COMPOUND-GŐZMOZGONYAIT. Legjobbnek elősmert „BRANTFORDI” önműködő amerikai kevekötő aratógépeit. Eredeti amerikai szana-gyűjtőt 1 vagy 2 lö befogására alkalmazható kombinált ruddal. SORVETÓ- és SZORVAVETŐ-GÉPEKET és minden egyéb kisebb gazdasági gépet. Jutányos árak, kedvező feltételek. (164.) 8—8.

SCHLICK f-éle vasöntöde és gép gyár
részvénytársaság.
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT.
Városi iroda és raktár: Podmaniczky-u. 14. — Flók-raktár: Kerepesi-ut 77

Gőz- és járgánycséplő-készülék
számos első díjjal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő- s egytetemes aczél-ekéket,
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök,
(116.) valasztó 18—8

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek.
Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és
mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai ke-
vekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszáló-gépek szállítható mezei vasutak stb.
Minta-raktár DEBRECZENBEN: TRNKA FERENCZ urnál, Kis-Várad-utca.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

**Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-satin,
vásznak, kész fehérneműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők**
SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

(171) Leszállított árak az egész idény alatt. (172) 62--